

שהגיעו ישראל להר סיני, כנס אותם הקדוש ברוך הוא את זרע ישראל והשגיח בהם בכלם, ולא מצא בכל זרע ישראל פסול, אלא כלם זרע קדש, כלם בני אמת.

באותו זמן אמר הקדוש ברוך הוא למשה: עכשו אני רוצה לתת תורה לישראל, משך אותם באהבה של אבות, באהבה שאני אוהב אותם ובאותות שעשיתי להם, ואתה תהיה לי שליח והשב הדברים הללו. אמר רבי יוסי אמר רבי יהודה, כן אמר הקדוש ברוך הוא למשה: בדבר זה תהיה לי שליח נאמן למשך את ישראל אחרי.

ומשה עלה אל האלהים ויקרא אליו ה' מן ההר וגו'. ומשה עלה אל האלהים - למקום שפרושות פנפי השכינה, כמו שנאמר (שם יח) ויט שמים וירד וגו'.

שנינו, אמר רבי יהודה, כל זמן שחקיקות המלך העליון מתישרות במקומן, כל העולמות בשמחה וכל המעשים מתישרים על קיומם, (מי כל המעשים המתישרים על קיומם) כמו שנאמר (שמות לד) את מעשה ה' פי נורא הוא. מה זה פי נורא הוא? אמר רבי אלעזר, שלמות הכל, כמו שנאמר (דברים י) האל הגדול הגבור והנורא. מה זה והנורא? זה יעקב. וכתוב (בראשית כח) ויעקב איש תם, פתרגומו - אדם שלם. שלם בכל. כן כל מעשי הקדוש ברוך הוא שלמים בשלמות בקיום שלם.

שנינו, אמר רבי יוסי, יום אחד הייתי עומד לפני רבי יהודה הנקן ושאלתי אותו על מה שכתוב (שם כח) ויירא ויאמר מה נורא וגו'. מה ראה שאמר שהוא נורא? אמר לי, ראה שלמות האמונה הקדושה

רבי חייא, בההוא זמנא דמטו ישראל לטורא דסיני, פניש להו קדשא בריך הוא לזרעין דישראל, ואשגח ליה בכלהו, ולא אשבח בכלהו זרעא דישראל פסילו, אלא כלהו זרעא קדישא, כלהו בני קשוט.

בההוא זמנא אמר קדשא בריך הוא למשה, השתא אנא בעי למיהב אורייתא לישראל, משיך להו ברחימותא דאבהן, ברחימותא דרחימנא להו, ובאתוון דעבדית להו. ואת הוי לי שליחא, ואתיב מלין אלין. אמר ר' יוסי אמר ר' יהודה, כן אמר קדשא בריך הוא למשה, במלה דא הוי לי שליחא מהימנא, לאמשכא ישראל אבתראי.

ומשה עלה אל האלהים ויקרא אליו יי' מן ההר וגו'. (שמות יט) ומשה עלה אל האלהים, לאתרא דפרישן גדפוי דשכינתא, כמה דאת אמר (תהלים יח) ויט שמים וירד וגו'. תאנא אמר ר' יהודה, כל זמנא דגלופי מלכא עלאה מתישרן באתריהו, עלמין כלהו בחידו, וכל עובדין מתישרן בקיומייהו. (באן כל עובדין מתישרן בקיומייהו) כמה דאת אמר, (שמות לד) את מעשה יי' פי נורא הוא. מאי כי נורא הוא. אמר ר' אלעזר, שלימו דכלא. כמה דאת אמר (דברים י) האל הגדול הגבור והנורא. מאי ע"ט (א) והנורא. דא יעקב. וכתוב, (בראשית כח) ויעקב איש תם, פתרגומו, גבר שלים. שלים בכלא. כן כל עובדין דקודשא בריך הוא, שלימין בשלימו, בקיומא שלים.

תנא, רבי יוסי אומר, יומא חד הוה קאימנא קמיה דר' יהודה סבא, שאילנא ליה, מאי דכתיב, (בראשית כח) ויירא ויאמר מה נורא וגו'. מאי קא חמא, דקאמר דאיהו נורא. אמר לי, חמא שלימו דמהימנותא קדישא, דהוה שכיח בההוא אתר, פגוונא

שכיח בההוא אתר, פגוונא

שְׁהִיְתָה מְצוּיָה בְּאוֹתוֹ מְקוֹם כְּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה, וּבְכָל מְקוֹם שְׁמְצוּיָה שְׁלֹמוֹת נִקְרָא נוֹרָא.

אָמַרְתִּי לוֹ, אִם כֵּן, לָמָּה תִּרְגַּמוּ מִפֶּחַד וְלֹא שְׁלֵם? אָמַר לִי, אֵינְךָ פֶּחַד אֲלֵא בְּמְקוֹם שְׁמְצוּיָה שְׁלֹמוֹת, וּבְכָל מְקוֹם שְׁמְצוּיָה שְׁלֹמוֹת נִקְרָא נוֹרָא, שְׁכַתּוּב (תהלים לד) יִרְאוּ אֶת ה' קְדוּשָׁיו כִּי אֵין מַחְסוֹר לִירְאָיו, מִמֶּשְׁמַע דְּקָאֻמַר כִּי אֵין מַחְסוֹר, בְּאַתֵּר דְּלִית מַחְסוֹר, שְׁלִימוֹתָא שְׁכִיחַ.

תַּאנָּא (משלי ל) מִי עָלָה שָׁמַיִם וַיִּרְד, אָמַר ר' יוֹסִי, דָּא הוּא מִשָּׁה, דְּכַתִּיב וּמִשָּׁה עָלָה אֶל הָאֱלֹהִים. מִי אָסַף רוּחַ בְּחַפְנָיו - זֶהוּ אֶהְרָן, שְׁכַתּוּב (ויקרא טו) וּמְלֵא חַפְנָיו קִטְרֹת סַמִּים דְּקָה. מִי צָרַר מַיִם בְּשִׁמְלָה - זֶה אֱלִיָּהוּ, שְׁכַתּוּב (מלכים א יז) אִם יִהְיֶה הַשָּׁנִים הָאֵלֶּה טַל וּמָטָר כִּי אִם לְפִי דְבָרִי. מִי הִקִּים כָּל אֶפְסֵי אֶרֶץ - זֶהוּ אַבְרָהָם, שְׁכַתּוּב בּוֹ (בראשית א) אֵלֶּה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהַבְרָאָם. אֵל תִּקְרִי בְּהַבְרָאָם, אֲלֵא בְּאַבְרָהָם.

הוּא תַנִּי הָאֵי, וְהוּא אָמַר, מִי עָלָה שָׁמַיִם, דָּא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא. דְּכַתִּיב בֵּיה (תהלים מז) עָלָה אֱלֹהִים בְּתִרְוּעָה (מִי עָלָה תִקּוֹן בְּסוּד אֶת הָאוֹר אֲמַנֵּם בְּתִרְוּעָה וַיִּרְד בְּסוּד וַיִּבְדֵּל, הַבְּדִילוֹ לֹא אֱלֹהִים בְּתִרְוּעָה) מִי אָסַף רוּחַ בְּחַפְנָיו - זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁכַתּוּב (איוב יב) אֲשֶׁר בִּידוֹ נִפְשׁ כָּל חַי וָגוֹ'. מִי צָרַר מַיִם בְּשִׁמְלָה הוּא, שְׁכַתּוּב בּוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁכַתּוּב בּוֹ (שם כו) צוֹרֵר מַיִם בְּעֵבְיוֹ. מִי הִקִּים כָּל אֶפְסֵי אֶרֶץ - זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁכַתּוּב בּוֹ (בראשית א) בְּיוֹם עֲשׂוֹת ה' אֱלֹהִים אֶרֶץ וְשָׁמַיִם. עוֹד אָמַר, מִי עָלָה שָׁמַיִם וַיִּרְד וְגוֹ' - אֵלֶּה אוֹתָם אַרְבַּעָה קְשָׁרֵי הָעוֹלָם - אֵשׁ, רוּחַ, מַיִם וְעָפָר. אָמַר ר' יוֹסִי, נִרְאִים דְּבָרֵי רַבִּי יוֹסִי שְׁלֵא מִתְקַיְמִים. כְּשֶׁהֲגִיעוּ

דְּלַעֲלָא. וּבְכָל אֶתֶר דְּהוּי שְׁלִימוֹתָא שְׁכִיחַ, אֲקָרִי נוֹרָא.

אָמִינָא לִיה, אִי הָכִי, אָמַי תִּרְגַּמוּ דְּחִילוֹ, וְלֹא שְׁלֵם. אָמַר לִי, לִית דְּחִילוֹ אֲלֵא בְּאַתֵּר דְּהוּי שְׁלִימוֹתָא שְׁכִיחַ, וּבְכָל אֶתֶר דְּהוּי שְׁלִימוֹתָא שְׁכִיחַ, אֶתְקָרִי נוֹרָא. דְּכַתִּיב, (תהלים לד) יִרְאוּ אֶת יְי' קְדוּשָׁיו כִּי אֵין מַחְסוֹר לִירְאָיו, מִמֶּשְׁמַע דְּקָאֻמַר כִּי אֵין מַחְסוֹר, בְּאַתֵּר דְּלִית מַחְסוֹר, שְׁלִימוֹתָא שְׁכִיחַ.

תַּאנָּא (משלי ל) מִי עָלָה שָׁמַיִם וַיִּרְד, אָמַר ר' יוֹסִי, דָּא הוּא מִשָּׁה, דְּכַתִּיב וּמִשָּׁה עָלָה אֶל הָאֱלֹהִים. מִי אָסַף רוּחַ בְּחַפְנָיו, דָּא הוּא אֶהְרָן. דְּכַתִּיב, (ויקרא טו) וּמְלֵא חַפְנָיו קִטְרֹת סַמִּים דְּקָה. מִי צָרַר מַיִם בְּשִׁמְלָה, דָּא אֱלִיָּהוּ. דְּכַתִּיב, (מלכים א יז) אִם יִהְיֶה הַשָּׁנִים הָאֵלֶּה טַל וּמָטָר כִּי אִם לְפִי דְבָרִי. מִי הִקִּים כָּל אֶפְסֵי אֶרֶץ, דָּא הוּא אַבְרָהָם. דְּכַתִּיב בֵּיה, (בראשית ב) אֵלֶּה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהַבְרָאָם, אֵל תִּקְרִי בְּהַבְרָאָם, אֲלֵא בְּאַבְרָהָם.

הוּא תַנִּי הָאֵי, וְהוּא אָמַר, מִי עָלָה שָׁמַיִם, דָּא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא. דְּכַתִּיב בֵּיה (תהלים מז) עָלָה אֱלֹהִים בְּתִרְוּעָה (מִי עָלָה תִקּוֹן בְּסוּד אֶת הָאוֹר אֲמַנֵּם בְּתִרְוּעָה וַיִּרְד בְּסוּד וַיִּבְדֵּל, הַבְּדִילוֹ לֹא אֱלֹהִים בְּתִרְוּעָה) מִי אָסַף רוּחַ בְּחַפְנָיו, דָּא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּכַתִּיב, (איוב יב) אֲשֶׁר בִּידוֹ נִפְשׁ כָּל חַי וָגוֹ'. מִי צָרַר מַיִם בְּשִׁמְלָה דָּא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא. דְּכַתִּיב בֵּיה (איוב כו) צוֹרֵר מַיִם בְּעֵבְיוֹ. מִי הִקִּים כָּל אֶפְסֵי אֶרֶץ, דָּא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא. דְּכַתִּיב בֵּיה, (בראשית א) בְּיוֹם עֲשׂוֹת יְי' אֱלֹהִים אֶרֶץ וְשָׁמַיִם. תּוֹ אָמַר, מִי עָלָה שָׁמַיִם וַיִּרְד וְגוֹ', אֲלִין אֵינּוֹן אַרְבַּע קְטִירֵי עֲלָמָא, אֵשׁ רוּחַ מַיִם וְעָפָר.

אָמַר ר' יוֹסִי, אֶתְחַזֵּן מְלוּי דְר' יוֹסִי, דְּלֵא מִתְקַיְמָאן. כַּד מָטוּ מְלִין אֲלִין לְגַבִּיָּה